

Cal Det

Fígols

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Fígols, Cal Det
Emplaçament Rural

Coordenades:

Latitud: 42.17600699623
Longitud: 1.8368307192651
UTM Est (X): 403934
UTM Nord (Y): 4669973

Classificació

Número de fitxa 08080 - 28
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle s.XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 002501800DG07A0001QT
Autoria de la fitxa Joel Colomer Casamitjana
Data de registre de la fitxa: dt., 08/04/2025 - 11:59

Descripció

El conjunt arquitectònic està format per dues edificacions diferenciades. L'edifici principal és un volum de planta rectangular amb tres plantes d'alçada i golfes, cobert amb una teulada a dues aigües. Presenta una morfologia vertical i una composició que s'adapta a la configuració del terreny, possiblement amb espais de servei a la planta baixa, zona d'estar a la planta primera i dormitoris a les plantes superiors, tot i que la distribució interior pot variar segons reformes posteriors. El segon element és una edificació auxiliar aïllada, també de planta rectangular però de només una planta, amb coberta a una aigua, destinada a garatge o magatzem. Aquesta construcció secundària manté una imatge senzilla i funcional, d'acord amb l'estètica general del conjunt. El conjunt se situa en un terreny amb un fort pendent orientat d'est a oest, fet que condiciona la implantació dels volums i provoca que la planta baixa de l'edifici principal quedi parcialment semisoterrada en el punt de contacte amb el desnivell. Aquesta disposició respon a criteris d'adaptació al medi físic propis de l'arquitectura tradicional de muntanya, encara que no es descarta que es tracti d'un conjunt de nova planta o fortament transformat, donada la manca d'elements constructius originals visibles.

Història

Cal Det és una masia del terme municipal de Fígols que resumeix, en la seva trajectòria vital, el model tradicional de vida rural de muntanya al Berguedà. La masia probablement fou construïda entre finals del segle XVIII i el primer terç del segle XIX, en un moment d'ampliació de l'ocupació agrària a les zones mitjanes i altes del terme. Durant el segle XIX i fins ben entrat el XX, la masia fou habitada de manera continuada per famílies pageses que hi desenvolupaven una activitat econòmica modesta però estable. L'aprofitament de la fusta i de la llenya del bosc era una activitat complementària important, així com la fabricació de carbó vegetal en alguns períodes. La seva situació, relativament propera a les zones d'explotació minera de Fígols, podria haver facilitat una certa interacció amb el món industrial, tot i que Cal Det va mantenir sempre un perfil clarament rural i autosuficient. Amb el pas dels anys, però, i especialment a partir de la dècada de 1950, la masia va començar a perdre activitat. L'abandonament del camp, la manca de relleu generacional i la centralització dels serveis van conduir al despoblament i a la progressiva degradació de l'edifici. La casa apareix documentada al llibre d'amillament de Fígols de l'any 1862 com a Cal Det. També el 1914 com a Cal Det n'hi una referència. Per altra banda es té constància d'una imatge ortofoto de l'any 1956.

Bibliografia

Amillamiento de Fígols (1882), Ajuntament de Fígols

Mapa planimètric de Fígols de les mines (1914). Instituto Geográfico y Estadístico (Espanya). Institut Cartogràfic de Catalunya.

CORTÉS, ELÍA, María del Agua, (2019). *De bona casa, bona brasa. La casa i l'espai domèstic rural al Berguedà*. Col·lecció Temes d'Etnologia de Catalunya.

Col·lectiu (1983). *La masia: casa i economia rural a Catalunya*. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions.

GIRALT, Sebastià (2004). *La masia. Una història sobre la casa i la família*. Barcelona: Edicions 62.

NADAL, Jordi; GIRALT, Enric (1984). *La pagesia catalana: de l'esplendor a la crisi*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes.

NAVARRO, Maria (2003). *La masia catalana: arquitectura i vida rural*. Barcelona: Lunwerg Editores.

PLADEVALL, Antoni (2000). *Les masies catalanes. Arrels d'un país*. Barcelona: Edicions Destino.

SERRA i VILARÓ, Josep (1932). *La masia catalana: assaig d'estudi arqueològic de la casa pairal*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

VILANOVA, Francesc (2007). *Masies: entre la història i el mite*. Vic: Eumo Editorial.

